

El nou tritó del Montseny

EDUARDO MATOS

Al Montseny s'ha trobat l'única espècie endèmica de vertebrat de Catalunya: un tritó de muntanya difícil de veure a causa dels seus hàbits nocturns.

La primera espècie endèmica de vertebrat de Catalunya, és a dir, l'única bestiola del bosc català que no podríem veure enlloc més fora de les fronteres del Principat, és un tritó de muntanya que viu al Montseny i del qual hi ha, a tot estirar, 1.500 exemplars. Tot i que, des del 1979, se sap de l'existència d'aquest tritó, l'ani-

mal no s'havia estudiat ni descrit i havia estat identificat com a tritó pirinenc, una espècie que es pot trobar a Catalunya, Andorra, Aragó, Navarra i el sud de França. Com que aquesta espècie presenta molta diversitat morfològica, el tritó del Montseny va caure dins del mateix sac. Conscients que podia haver passat això, Salvador Car-

ranza (del departament de Biologia Animal de la Universitat de Barcelona) i Fèlix Amat (col·laborador de l'Àrea d'Herpetologia del Museu de Ciències Naturals de Granollers) van anar a buscar el tritó, el van trobar, l'han analitzat i l'han identificat com una espècie nova, que han batejat *Calotriton arnoldi* en un article publicat a la revista *Zoological Journal of the Linnean Society*.

Carranza ha explicat a EL TEMPS que el tritó, de color xocolata i amb el ventre gairebé transparent, viu en torrents de difícil accés, només surt a la nit i sempre fa vida dins de l'aigua freda i neta d'aquests rierols. En diverses expedicions nocturnes al llarg de tres anys, Carranza i Amat van mostrejar vint-i-dos torrents del Montseny i van trobar el tritó en quatre. Això, sumat als tres torrents on ja se n'havia detectat la presència el 1979, determina un total de set poblacions. Després d'extrapolar el nombre de tritons localitzats amb l'extensió dels set cursos d'aigua, Carranza i Amat calculen que hi ha entre 1.000 i 1.500 tritons en una àrea d'uns 40 km². Les anàlisis de DNA dels exemplars del Montseny evidencien que les diferències genètiques entre aquests i els tritons pirinencs els converteixen en una espècie diferent, que degué seguir una evolució divergent ara fa 1,5 milions d'anys, després que les poblacions pirinenques i les del Montseny quedessin aïllades. Així, el *Calotriton arnoldi* esdevé la quarta espècie de tritó de muntanya del món. Les altres tres són el tritó pirinenc, el de Còrsega i el de Sardenya. Allò que els fa característics, i que els diferencia de la resta de tritons, és que es reproduïxen mitjançant la còpula. La resta de tritons fan una cerimònia en què el mascle diposita l'esperma a terra i ha de convèncer la femella, amb una vistosa dansa, perquè el reculli. En canvi, els hàbitats dels tritons de muntanya —com els rierols del Montseny— dificulten aquest tipus de reproducció (s'hi perdria l'esperma) i els ha fet seleccionar la còpula.

Carranza afirma que la troballa de la nova espècie "destaca la importància del Montseny com una àrea de biodiversitat importantíssima a Catalunya".

Àlex Milian